

Webinar RIGHT TO CHALLENGE

Welkom

We starten om 11 uur

Webinar RIGHT TO CHALLENGE

Welkom

Technische problemen?

Mail naar kirsten.hachmang@VMSG.be

PROGRAMMA

Inleiding

door VVSG

Voorwoord

Vlaams minister van Samenleven en Binnenlands Bestuur
Bart Somers

Onderzoeksresultaten Right to Challenge

professor Trui Steen, Instituut voor de Overheid – KU Leuven

Rotterdam spreekt vanuit de praktijk

Programma-manager Ines Balkema, Rotterdam

Vraag en antwoord

Afsluitend woord

Achtergrond

Internationaal vergelijkend onderzoek

- Burgerpanels
- Digitale democratie
- Right to Challenge

Labo lokale burgerparticipatie

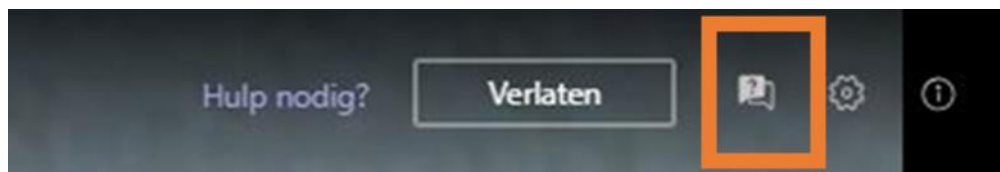
- Innovatieve cases verzamelen, analyseren en verspreiden
- Ondersteuning van experiment

In opdracht van Vlaams minister van Samenleven en Binnenlands Bestuur Bart Somers
Met ondersteuning van het Agentschap Binnenlands Bestuur

INTERACTIE

Stel je vragen en deel je ervaring via het Vraag- en Antwoordicoon rechtsboven op je scherm

Een aantal vragen beantwoorden we live

Vraag niet behandeld tijdens het webinar? We plaatsen de antwoorden op [VVSG.be](https://www.vvsg.be)

Voorwoord

Vlaams minister van Samenleven en
Binnenlands Bestuur

Bart Somers

Inspiratie uit internationaal onderzoek

Professor Trui Steen

Instituut voor de Overheid

KU Leuven

Right to Challenge – Recht tot uitdagen

“The Community Right to Challenge is the right for community organisations to submit an expression of interest in running services of local authority and fire and rescue authorities on behalf of that authority.”

UK Department for Communities and Local Government (2012)

“... houdt in dat inwoners van de gemeente of maatschappelijke partijen de gemeente verzoeken om de feitelijke uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget, als zij denken deze taak beter en goedkoper te kunnen uitvoeren”

Nederlandse Rijksoverheid (2019)

Right to
Challenge

Recht tot
uitdagen

Het Right to Challenge is een participatievorm die **individuele burgers of georganiseerde groepen/verenigingen van burgers** de mogelijkheid verschaft om op basis van **vooraf gedefinieerde criteria en vereisten** een **voorstel in te dienen** om taken die in hun directe omgeving worden volbracht door of voor (i.e. in opdracht van) een **betrokken overheid over te nemen**.

(De Groof, Van Hoof & Steen 2020)

Beleidscyclus en - domeinen

praktijkcases

Context

PUBLIC SECTOR REFORM

INNOVATION
LOCAL AUTONOMY
OPEN INFORMATION

COMMUNITY empowerment

EDUCATION
THE TOOLS FOR THE JOB
COMMON SENSE LAWS

A NEW PHILANTHROPIC CULTURE

business +
community +
charities

NEW FINANCIAL TOOLS
ONLINE SCRUTINY +
OPEN INFORMATION

RESTORE OUR TRADITIONAL
RIGHTS & PRIVACIES

ROLL BACK THE NANNY STATE

THE RETURN OF PERSONAL RESPONSIBILITY

SUPPORT NEW BUSINESSES

D.L.Y. ATTITUDES + COMMON SENSE

LOCALISM

Bewonersbod

Wilt u zelf een gemeentelijke taak uitvoeren? In Utrecht kan dit. Bewonersbod is een nieuwe manier van samenwerken tussen inwoners en de gemeente. Deze samenwerking zorgt voor een betere, andere uitvoering. Inwoners en anderen die erbij betrokken zijn krijgen meer verantwoordelijkheid en invloed.

Collaborare
è Bologna

Comune di Bologna

www.comune.bologna.it

Nuovo Regolamento sulla collaborazione con i cittadini

La Giunta Comunale ha avviato il percorso per un nuovo regolamento sulla collaborazione con i cittadini per lo svolgimento di attività di interesse generale. Scopri come dire la tua!

Beweegredenen en verwachtingen

Dienstverlening

- Kwaliteit, efficiëntie en effectiviteit
- Responsiviteit
- Kennis en expertise

Verhouding overheid-burgers

- Samenwerking, wederzijds leren
- Verantwoordelijkheid en verantwoording

Democratische kwaliteit

- Zeggenschap
- Vertrouwen

... maar ook gevaren

Dienstverlening

- Verlies kennis en expertise in de gemeente
- Fragmentatie diensten-netwerken
- Kwaliteit en continuïteit

Verhouding overheid-burgers

- ‘Het kan beter’
- Transparantie, onduidelijke verantwoordelijkheden
- Rol middenveld

Democratische kwaliteit

- Bereiken doelgroepen
- Mattheuseffect

In burgerparticipatie moet je investeren

Dat meer burgers engagement opnemen in hun eigen buurt, betekent niet dat lokale besturen achterover mogen leunen, schrijven [Bram Verschuere](#) en [Trui Steen](#).

'Dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk blijven, niet alleen voor participerende burgers.' © hh

Succesfactoren

Praktijktips

Voorzie **regelgevend kader**

Toegangsvoorwaarden, structuur uitdaagplan, beoordelingscriteria, beleidsdomeinen

Maak duidelijke afspraken in **overeenkomst**

- Onderhandelde afspraken tussen bestuur en uitdagers formaliseren
- Modaliteiten omtrent rapporteringen en waardering, regeling aansprakelijkheid

Creëer **draagvlak** in de organisatie

- Essentiële ondersteunende rol
- Binnen de ambtelijke organisatie duidelijk communiceren

Praktijktips

Duid **single point of contact** aan

Drempelverlagende en vereenvoudigde communicatie in alle fasen en doorheen de organisatie

Toon potentiële initiatiefnemers **mogelijkheid**

Online register

Verzeker **capaciteit** uitdagers

- Continuïteit en kwaliteit dienstverlening
- Kennis, expertise, ervaring
- Middelen
- Draagvlak

Rotterdam spreekt vanuit de praktijk

Ines Balkema

Programmamanager Right to Challenge

3/11/2021

Right to Challenge
vanuit de praktijk

Rotterdam

Right to Challenge

Community of practice

TIP-TOP

Inhoud

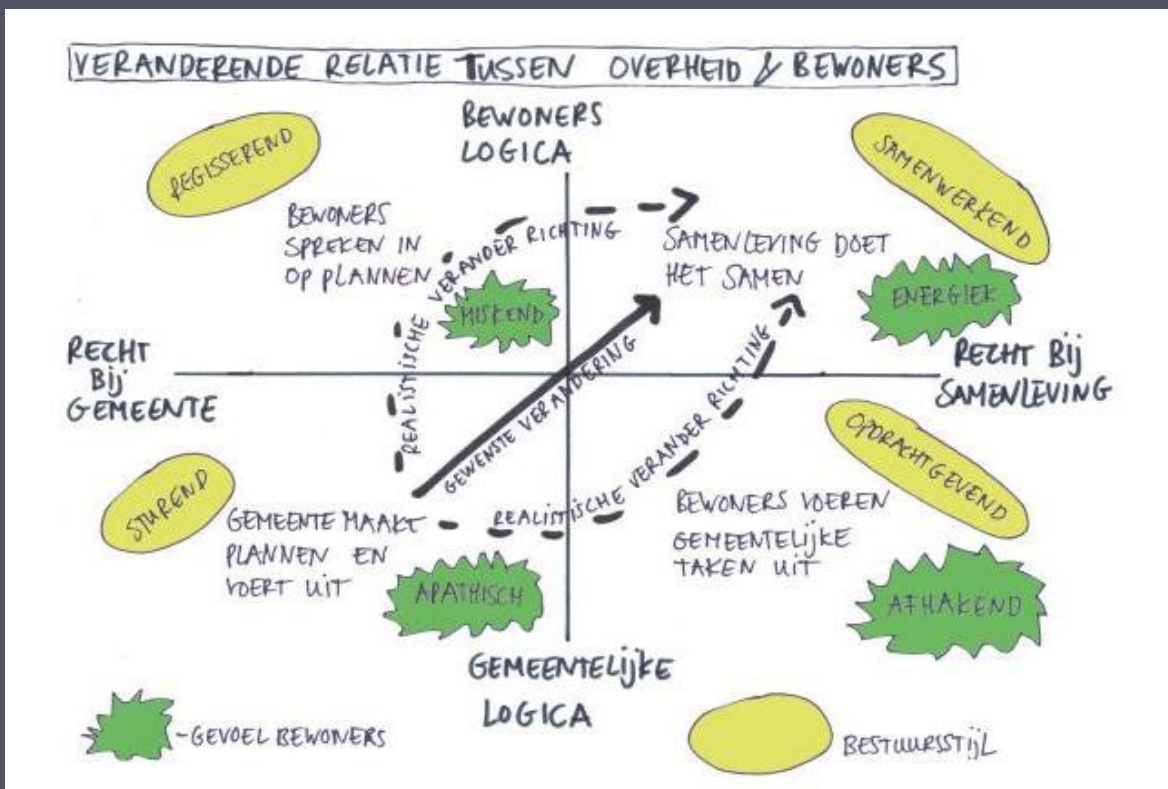
Politieke context

- Collegeprogramma 2014-2018
- Regeerakkoord 2017-2021

Rotterdamse aanpak

- Definitie
- Kader
- Voorbeelden
- Succesfactoren
- Veel voorkomende vragen

Collegeprogramma 2014-2018

Eigenaarschap en zeggenschap teruggeven aan de stad.

Met bewonersinitiatieven van de gebiedscommissies, met het Citylab

En met de meest vergaande vorm: Right to Challenge

Rotterdam is van de Rotterdammers

Het stadhuis is het huis van de stad. Het stadsbestuur staat tussen Rotterdammers.

Wij zijn er voor de stad en wij zijn er voor de buurten.

#Kendoe

Regeerakkoord

Mogelijkheid voor bewoners om voorzieningen in eigen omgeving over te nemen zoals:

- onderhoud van een park,
- het beheer van sportvelden,
- of andere maatschappelijke voorzieningen

Doel: het aantal gemeenten dat werkt met Right 2 Challenge tot de volgende gemeenteraadsverkiezingen (2022) te verdubbelen van 75 gemeenten naar 150

- Inspiratiegids met voorbeelden
- Regionale bijeenkomsten
- Telefonische hulplijn

Vertrouwen in de toekomst

REGEERAKKOORD 2017-2021
VVD, CDA, D66 EN CHRISTENUNIE

ELBEVIER

Rotterdamse definitie Right to Challenge

- Een buurt of wijk krijgt het recht om lokale voorzieningen en taken van de gemeente over te nemen, wanneer zij denken het zelf anders en beter te kunnen organiseren.

Proces Right to Challenge op basis van vertrouwen

Digitale ingang of via ambtenaar

- Initiatiefnemers delen idee
- Interne toets in gebied en departement
- Verkennend gesprek tussen initiatiefnemers en ambtenaren
- Afweging: gaan initiatiefnemers challengen?
- Challenge is **geen perfect businessplan**

Platform Right 2 Challenge

- Pitchen in Platform - Yes we can!
- Platform stelt advies aan schepenen

Schepenen

- Zij besluiten over toekenning
- Juridisch document

Wel een kader, geen verordening

- Een huidige lokale voorziening of gemeentelijke taak, **in beginsel: alle**
- Heeft draagvlak in de buurt
- In de uitvoering (minstens) net zo effectief
- Levert een maatschappelijke waarde
- Uitvoering bedraagt niet meer dan de huidige kosten - **geen bezuiniging**
- Voldoet aan alle **wettelijke eisen**
- Initiatiefnemers beschikken over een **rechtspersoon**
- Initiatiefnemers zijn geworteld in de wijk
- In staat om de prestatie te leveren

Inrichtingsplan
Schepenstraat

Succesfactoren

- Deskundigheid aanwezig in straat
- Mobilisatie van 60% van bewoners
- Groot draagvlak (98%)
- Maatschappelijke waarde

Afwijkend van uitgangspunten

- Aan de voorkant geen inzicht beschikbaar budget
- Ontstaan op basis van conflict
- Meer dan het huidige budget herinrichting
- Budget aangevuld overgebleven subsidie

Inrichtingsplan
en participatie
Schepenstraat

Botanische tuin Afrikaanderwijk

Succesfactoren

- Deze stichting werkt met mensen uit de buurt
- Het onderhoud wordt al gedaan
- Er wordt met partijen uit de wijk samengewerkt
- De botanische tuin functioneert als ontmoetingsplek

Afwijkend van uitgangspunten

- Geen budget op de begroting, wel gemeentelijk arsenaal
- Als de vereniging stopt, moet de gemeente het werk overnemen

Onderhoud van
botanische tuin
Afrikaanderwijk

Afvalprobleem op de Afrikaandermarkt

Schoonhouden van Afrikaandermarkt en afval recyclen

Succesfactoren

- Sociaal ondernemer al lang werkzaam in de buurt
- Sterke organisatievorm (Afrikaander Wijkcoöperatie)
- Werklozen uit de buurt krijgen baan
- Recycling en scheiding van afval van de markt
- Voegen grondstofstation en workshops toe

Afwijkend van uitgangspunten

- Gestart als experiment
- Geen toereikend budget - aangevuld abonnementen
- Afvalophalen marktkooplui geen gemeentelijke taak
- Marktkooplui krijgen betaalde mogelijkheid tot verwerking van afval

Toegekende Rotterdamse challenges

1	Inrichtingsplan Schepenstraat (Vereniging Verenigde Schepenstraat)
2	Beheer en onderhoud vier speeltuinen (Samenwerkende IJsselmondse Speeltuinen)
3	Speeltuin Bodelo deel van het beheer (Speeltuin Vereniging Bodelo)
4	Beheer Botanische Tuin Afrikaanderwijk (Stichting Botanische Tuin Afrikaanderwijk)
5	Onderhoud en beheer Regentuin (MariaFlora als Evasie, 2 lokale tuinvrouwen)
6	Schoonhouden Afrikaandermarkt (Afrikaander Wijkcoöperatie)
7	Leen scootmobielen (Wilskracht Werkt)
8	Beter pedagogische klimaat rondom natuurspeeltuin Ravottuh (BuurtLab)
9	Schoon en groenbeheer Park 1943 Stadsgeneeskunde (Creatief Beheer)
10	5 locaties in Feijenoord schoon en groenbeheer Stadsgeneeskunde (Creatief Beheer)
11	Groenbeheer en schoon Taka Tukatuin (Stichting Wollefooppengroen)
12	Groenbeheer en schoon Tuin op de Hofpleinbogen (GroenGoed)
13	Schoon Oranjeboomstraat (Creatief Beheer)
14	Groenbeheer Banierhof (Omwonenden)

Niet te challengen taken

- Openbare orde en veiligheidstaken
- Belastingheffing (waaronder parkeergeld)
- Politieke organen zijn gekozen
- Grote delen ambtelijke organisatie
- Afgifte van vergunningen, bijstandsbeschikkingen, beschikkingen bijzondere maatregelen of voorzieningen
- Begrotingswerk, accountancy, audit, rekenkamer, ombudsman en andere bij gemeentewet opgelegde taken
- Integriteitsonderzoeken
- Afhandeling WOB-verzoeken
- Klachtenafhandeling
- Bezwaarprocedures

Succesfactoren Rotterdamse aanpak

Departementen vanaf begin betrokken

- Begin met een idee niet met een challenge
- Alle betrokken ambtenaren delen kennis
- Innovatieve jurist en inkoopambtenaar betrokken

Integrale afweging

- Niet enkel het gechallengeerde departement betrekken
- Meerwaarde voor de stad

Doorzettingsmacht

- Platform op managementniveau
- Schepenen beslissen

Geen verordening

- Flexibel in omgang met kader
- Geeft schepenen ruimte
- Geen rechtszaken

An aerial photograph of a city skyline, likely New York City, featuring the Manhattan Bridge on the left and a dense cluster of skyscrapers in the background. A river flows through the city. The text "Veel gestelde vragen" is overlaid in the center.

Veel gestelde vragen

Oproep tot experiment

Experiment Right to Challenge in Vlaanderen

3 experimenten in Vlaanderen

onder begeleiding van VVSG

- Looptijd: 2021-2022
- Stel je kandidaat voor mei 2021
- Sluit aan bij napraatmoment tussen 13u-14u
- Contacteer VVSG via joke.vanreppelen@vvsg.be

Inspiratiegids

Agentschap Binnenlands Bestuur

Labo lokale burgerparticipatie

Brede waaier van innovatieve participatievormen

Vraag en antwoord

Na afloop

Je ontvangt de komende dagen een mail met

- ✓ **Evaluatieformulier**
- ✓ Opname, presentatie, vraag en antwoord
- ✓ **Onderzoeksrapport** Instituut voor de Overheid
- ✓ Praktijkfiche Rotterdam
- ✓ **Inspiratiegids** Agentschap Binnenlands Bestuur

Bedankt voor je aandacht.

Bekijk deze presentatie op vvsg.be

Bischoffsheimlaan 1-8
1000 Brussel

02 211 55 00

info@vvsg.be
www.vvsg.be

